

Sygn. akt I ACa 905/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 marca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący	:	SSA Jarosław Marek Kamiński (spr.)
Sędziowie	:	SSA Dariusz Małkiński SSO del. Krzysztof Adamiak
Protokolant	:	Urszula Westfal

po rozpoznaniu w dniu 9 marca 2018 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa **K. K.**

przeciwko **W. P. i M. S. (1)**

o zadośćuczynienie i odszkodowanie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Białymstoku

z dnia 25 września 2017 r. sygn. akt I C 787/17

I. oddala apelację;

II. zasądza od powoda na rzecz każdego z pozwanych po 8.100 zł tytułem zwrotu kosztów instancji odwoławczej;

III. nakazuje wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Białymstoku na rzecz adwokata A. M. kwotę 5.400 zł powiększoną o należy podatek VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

(...)

UZASADNIENIE

Powód K. K. domagał się (po ostatecznym sprecyzowaniu powództwa) zasądzenia solidarnie od pozwanych W. P. oraz M. S. (1) zadośćuczynienia w kwocie 200.000 zł (z odsetkami od dnia wniesienia powództwa) oraz kwoty 30.804 zł tytułem odszkodowania (z odsetkami od dnia 30.08.2017 r.)

W uzasadnieniu podał, że pozwani sporządzili sprawozdanie sądowo -lekarskie z dnia 30.08.2013 r. do sprawy karnej pod sygnaturą akt XV K 1662/13 (Ds. 1685/13). W tej opinii biegli dopuścili się szeregu uchybień i nieprawidłowości, popełnili błędy w badaniach DNA oraz w ujawnianiu śladów biologicznych i ich opisach, zaś sporządzenie błędnej opinii, będącej koronnym dowodem w sprawie karnej (na jej podstawie przedstawiono powodowi zarzut popełnienia przestępstwa, a potem skazano go za to przestępstwo) spowodowała u powoda szkody moralne i psychiczne w postaci tego, że został społecznie osądzony i uznany za winnego czynu, do którego się nie poczuwa.

Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa. W uzasadnieniu wskazali, że ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego wiążą sąd również w zakresie oceny dowodów, które doprowadziły do ustalenia winy sprawcy, a zatem sąd jest pozbawiony możliwości dokonywania ustaleń w zakresie oceny badań przeprowadzonych przez pozwanych w postępowaniu przygotowawczym. Podnieśli również, że powód poprzez kwestionowanie opinii pozwanych wydanej w postępowaniu karnym, zakończonym prawomocnym skazaniem (sygn. akt XV K 1662/13), chce obalić ustalenia co do winy zapadłe w procesie karnym, co jest niedopuszczalne w świetle art. 11 k.p.c.

Wyrokiem z dnia 25 września 2017 r. Sąd Okręgowy w Białymstoku oddalił powództwo, zasądził od powoda rzecz każdego z pozwanych po 10.800 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa adwokatowi ustanowionemu z urzędu dla powoda 7.200 zł tytułem wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną.

Z ustaleń tego Sądu wynika, że pozwani, będąc pracownikami (...) w B. (...), sporządzili sprawozdanie sądowo-lekarskie z dnia 30.08.2013 r. - stosownie do postanowienia Prokuratury Rejonowej B.(...) dnia 21.08.2013 r. (sygn. akt Ds. 1685/13).

Postanowieniem tym prokurator Prokuratury Rejonowej B.(...) w sprawie przeciwko K. K., podejrzanemu o czyn z art. 197 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. postanowił zasięgnąć opinii (...) (...) w B. w celu stwierdzenia, jaki jest profil DNA K. K. (podejrzanego) oraz J. Z. i M. S. (2) (pokrzywdzonych), od których pobrano materiał biologiczny do badań; czy na określonych, kolejno wymienionych dowodach znajduje się materiał biologiczny, z którego można wyodrębnić ludzkie DNA, a jeżeli tak, to jaki jest jego profil, czy oznaczony profil DNA z tych dowodów jest zbieżny z profilem DNA K. K., J. Z., M. S. (3), czy oznaczony w opinii wydanej w sprawie karnej (nr H- (...)) męski halotyp jest zbieżny z profilem DNA K. K..

Aktem oskarżenia z dnia 28.11.2013 r. K. K. został oskarżony o to, że w dniu 27.12.2012 r. w B. dokonał zgwałcenia M. S. (3) (I czyn) oraz w nocy z dnia 14 na 15.06.2013 r. w B. doprowadził do obcowania płciowego J. Z. (II czyn) tj. o czyny z art. 197 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. W uzasadnieniu oskarżenia powołano się m.in. na wyniki badań DNA, które wskazały, że materiał z którego pobrano próbki zawiera mieszaninę DNA K. K. oraz DNA M. S. (3) oraz mieszaninę DNA K. K. oraz DNA J. Z..

Na rozprawie karnej w dniu 11.02.2014 r. K. K. złożył wniosek o wydanie wyroku skazującego bez przeprowadzenia postępowania dowodowego i wymierzenie mu określonych kar za oba czyny, orzeczenie zadośćuczynienia na rzecz każdej z pokrzywdzonych oraz określenie, że oskarżony ma odbywać karę w zakładzie karnym dla recydywistów penitencjarnych typu zamkniętego w systemie terapeutycznym.

W związku z tym, że okoliczności popełnienia przestępstwa nie budziły wątpliwości, prokurator i pokrzywdzone nie sprzeciwili się temu wnioskowi, a cele postępowania zostałyby osiągnięte mimo nieprzeprowadzenia rozprawy w całości, Sąd Rejonowy w Białymstoku postanowił przychylić się do wniosku i uznał K. K. za winnego popełnienia zarzuconych mu czynów i orzekł zgodnie z wnioskiem oskarżonego (wyrok Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 11.02.2014 r.).

Odnosząc się do możliwości ponoszenia odpowiedzialności przez biegłych, Sąd wskazał, że biegły sądowy może ponosić odpowiedzialność deliktową wobec osób trzecich za szkodę spowodowaną wydaniem nieprawdziwej, czy

nierzetelnej opinii w postępowaniu sądowym. W wyroku z dnia 12.06.2008 r. (sygn. akt K 50/05) Trybunał Konstytucyjny uznał, że biegły odpowiada osobiście za wykonane przez siebie czynności, mimo że do wykonania ich zobowiązał go organ. Dowód z opinii biegłego przeprowadzany jest w celu uzyskania niezbędnych do rozstrzygnięcia sprawy wiadomości specjalnych i nie ulega wątpliwości, że opinia ta musi być oparta na specjalistycznej wiedzy, musi być w pełni samodzielna i wykonana rzetelnie, zgodnie ze stanem nauki w danej dziedzinie oraz z uwzględnieniem reguł logiki. Podobne stanowisko w tym przedmiocie przyjął także Sąd Najwyższy (wyr. SN z dnia 29.05.2015 r., sygn. akt V CSK 479/14).

W ocenie Sądu, kwestią wymagającą rozważenia było zatem to, czy biegli wydali opinię rzetelną czy też nie, która spowodowała powodowi szkodę, upatrywaną przez niego w tym, że został społecznie osądzony i uznany za winnego czynu, do którego się nie poczuwa.

Zwrócił uwagę, że wyrok Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 11.02.2014 r. (sygn. akt XV K 1662/13) został wydany w następstwie uwzględnienia wniosku oskarżonego na podstawie art. 387 k.p.k. (poddanie się karze bez przeprowadzenia postępowania dowodowego). Niezaskarżony w terminie lub utrzymany w mocy wyrok wydany w okolicznościach określonych w art. 387 k.p.k. jest prawomocnym wyrokiem skazującym. Stosuje się zatem do tego wyroku art. 11 k.p.c., co oznacza, że Sąd w niniejszym procesie związany był ustaleniem, że powód dokonał obu z przypisanych mu wyrokiem Sądu Rejonowego w Białymstoku z dnia 11.02.2014 r. (sygn. akt XV K 1662/13) czynów.

Powód konsekwentnie stał na stanowisku, że finalną konsekwencją działań pozwanych było uznanie go winnym zarzuconego mu czynu (zgwałcenia M. S. (3) – jednego z dwóch przypisanych mu czynów) i wymierzenie przez Sąd Rejonowy w Białymstoku kary 5 lat pozbawienia wolności; określenie, że ma on odbywać karę w zakładzie karnym dla recydywistów penitencjarnych typu zamkniętego w systemie terapeutycznym oraz orzeczenie obowiązku zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w postaci zapłaty na rzecz pokrzywdzonej M. S. (3) kwoty 30.000 zł, a nadto zasądzenie od powoda na rzecz oskarżycielki posiłkowej M. S. (3) kwoty 804 zł z tytułu zwrotu wydatków; co uważał za niesłuszne. Powód wywodził, że sporządzenie błędnej opinii (będącej koronnym dowodem w sprawie karnej) spowodowało, że na jej podstawie przedstawiono mu zarzut popełnienia przestępstwa, a potem skazano go za przestępstwo, którego nie popełnił, ponieważ przyznaje się do popełnienia tylko jednego z przypisanych mu czynów.

W związku z powyższym powód żądał przeprowadzenia obszernego postępowania dowodowego, w tym dowodu: z akt sprawy karnej o sygn. XV K 1662/13; z przesłuchanie świadka na okoliczność ustalenia istotnych elementów stanu faktycznego sprawy, a także ustalenia, czy opinia została wydana według osoby zlecającej w sposób jasny i pełny jak wymagały tego przepisy prawa; z przesłuchania innych świadków na okoliczność tego, że biegli dopuścili się szeregu uchybień; z opinii(...)J. S. w K. oraz zespołu biegłych z (...)na okoliczność ustalenia, że opinia pozwanych została sporządzona w sprzeczności ze wskazaniami wiedzy medycznej i kryminalistycznej w tym zakresie.

Sąd Okręgowy stwierdził, że argumentacja powoda, a także dowody powoływane przez niego, sugerują prowadzenie postępowania dowodowego w zakresie okoliczności faktycznych, które stanowiły podstawę skazania w sprawie karnej za oba zarzucane czyny. W tym kontekście przytoczył poglądy orzecznictwa, zgodnie z którymi wyrok karny wyklucza możliwość prowadzenia przez sąd cywilny postępowania dowodowego w zakresie okoliczności faktycznych, które stanowiły podstawę skazania w sprawie karnej (wyr. Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 9.12.2016 r., sygn. akt I ACa 218/16, LEX nr 2231135); powód w sprawie cywilnej nie może podważać ustaleń wyroku skazującego go za popełnienie tego przestępstwa (zob. wyr. Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 27.01.2017 r., sygn. akt I ACa 745/16, LEX nr 2237367); sąd cywilny może czynić własne ustalenia jednakże w zakresie okoliczności, które nie dotyczą popełnienia przestępstwa, mimo że pozostają w związku z przestępstwem, a ustalenia te mogą różnić się od tych, które dokonał sąd karny (wyr. Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 20.10.2016 r., sygn. akt I ACa 748/16, LEX nr 2171170).

Zdaniem Sądu, działania podjęte przez powoda mają na celu zdeprecjonowanie dowodu w postaci sprawozdania sporządzonego przez pozwanych na potrzeby postępowania przygotowawczego w procesie karnym, tj. obalenie

ustalenia co do winy, a tym samym wykazanie niesłuszności prawomocnego skazującego go wyroku karnego w zakresie jednego z przypisanych mu czynów.

Wobec powyższego, Sąd oddalił wnioski dowodowe strony powodowej, w tym z przesłuchanie powołanych świadków oraz opinii instytutu w zakresie wskazanym przez stronę powodową. Podkreślił, że dopuszczenie tych wniosków sprawiłoby, że sąd cywilny, będąc związanym wyrokiem w sprawie karnej, przeprowadzałby postępowanie dowodowe w zakresie, w jakim uczynił już to sąd karny rozpoznający sprawę, a tym samym dokonywałby własnych ustaleń faktycznych w kwestii wyników badań DNA, istotnych przy przypisaniu sprawstwa czynu. Kwestia oceny dowodu w sprawie karnej należy wyłącznie do sądu ją rozstrzygającego.

Również nieprzydatne - w ocenie Sądu - były dowody na okoliczność ustalenia, czy opinia biegłych została wydana według osoby zlecającej w sposób jasny i pełny jak wymagały tego przepisy prawa, bowiem jak wynika z akt sprawy karnej, strony nie wnosiły zastrzeżeń do opinii, biegli zostali przesłuchani na rozprawie, zaś sąd rozstrzygający sprawę zaliczył ją w poczet materiału dowodowego, uznając za spójną, pełną i jasną.

Sąd oddalił również wniosek dowodowy o przesłuchanie powoda w charakterze strony z uwagi na to, że materiał dowodowy zebrany w sprawie jednoznacznie daje podstawę do uznania, że pozwani nie dopuścili się uchybienia w zakresie sporządzania opinii w postępowaniu przygotowawczym w sprawie karnej. Badając kwestię rzetelności sporządzenia opinii przez biegłych, Sąd dopuścił dowód z akt sprawy karnej XV K 1662/13. Pozwany W. P. informacyjnie wskazał, że zajmuje się badaniami w zakresie DNA od 25 lat, jest biegłym sądowym z listy Sądu Okręgowego w Białymstoku od kilkunastu lat. Również pozwana M. S. (1) jest pracownikiem Zakładu Medycyny Sądowej i jest doktorem nauk medycznych od 27 lat i od kilkunastu lat jest biegłą sądową z listy Sądu Okręgowego w Białymstoku. Pozwani wykonali opinię na zlecenie Prokuratury i opinia została wykonana zgodnie z zakresem zlecenia.

Według Sądu, kwestionowanie opinii biegłych w procesie cywilnym nie może wywołać spodziewanych przez powoda skutków w postaci deprecjacji dowodu przeprowadzonego w toku postępowania karnego, tym bardziej, że powód w trakcie procesu karnego został skazany w trybie dobrowolnego poddania się karze (obejmującym oba czyny), na co samodzielnie wyraził zgodę. Doszukiwanie się zatem w obecnym czasie nieścisłości odnoszących się do dowodów przemawiających za sprawstwem powoda, nie powinno mieć miejsca w procesie cywilnym.

Reasumując, Sąd stwierdził, że w postępowaniu cywilnym powód nie może bronić się zarzutem, iż nie popełnił przestępstwa, za które wcześniej został skazany prawomocnym wyrokiem wydanym w postępowaniu karnym. Prawomocne wyroki zapadłe w postępowaniu karnym można bowiem wzruszać jedynie w oparciu o stosowne przepisy kodeksu postępowania karnego, czy to poprzez wywiedzenie kasacji, czy też poprzez złożenie wniosku o wznowienie postępowania przed właściwym sądem karnym, nie zaś w postępowaniu cywilnym. Powód wybrał postępowanie przed sądem cywilnym twierdząc, że wyrządzono mu szkodę za niezgodne z prawem działanie biegłych, jednak by jego powództwo mogło zostać uwzględnione, winien był wykazać, że miało miejsce bezprawne działanie za które biegli ponoszą winę, wyrządzono mu szkodę oraz że istnieje związek przyczynowy między szkodą a niezgodnym z prawem działaniem. Żadnej z tych przesłanek jednak nie wykazał. Z przytoczonych względów, Sąd nie mógł prowadzić postępowania w kierunku oceny dowodu, jakim jest sporządzona przez biegłych opinia w zakresie DNA. Analiza akt sprawy karnej wskazuje natomiast, że opinia została sporządzona rzetelnie, zgodnie z regułami logiki, zgodnie z warsztatem biegłych (którzy zajmują się m.in. badaniami DNA od ponad dwudziestu lat i w tym zakresie posiadają bogate doświadczenie), ze stanem nauki w danej dziedzinie. Biegli sporządzili opinię na podstawie obszernego materiału dowodowego zebranego w sprawie karnej, opierała się ona na specjalistycznej wiedzy i technice. Sąd karny nie uznał jakoby opinia ta była nieprawdziwa czy nierzetelna, co mogłoby dopiero wówczas generować odpowiedzialność biegłych.

Wobec powyższych rozważań, Sąd powództwo oddalił.

O kosztach postępowania orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. i zawartej w tym przepisie zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu.

Powód zaskarżył powyższy w części oddalającej powództwo i zasądzającej od powoda na rzecz pozwanych zwrot kosztów zastępstwa procesowego, zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania cywilnego, które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, poprzez:

1. naruszenie art. 217 k.p.c. w zw. z art. 227 w zw. z art. 299 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron w sytuacji, gdy okoliczności, na które dowód został zgłoszony mają istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i nie zostały wyjaśnione;

2. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez wyprowadzenie z materiału dowodowego wniosków z niego niewynikających, polegających na przyjęciu, że pozwani nie dopuścili się uchybienia w zakresie sporządzania opinii w postępowaniu przygotowawczym w sprawie karnej, zaś opinia została sporządzona rzetelnie, zgodnie z regułami logiki i zgodnie z warsztatem biegłych i stanem nauki w danej dziedzinie podczas, gdy nie przeprowadzono postępowania dowodowego na okoliczność dochowania należytej staranności przez pozwanych w trakcie sporządzania opinii oraz faktu, że opinia pozwanych zawiera błędy merytoryczne oraz została sporządzona w sprzeczności ze wskazaniami wiedzy medycznej i kryminalistycznej;

3. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez wyprowadzenie z materiału dowodowego wniosków z niego niewynikających, polegających na przyjęciu, iż strona powodowa nie wykazała, że na skutek bezprawnego zachowania pozwanych doszło do wydania wyroku skazującego powoda na karę pozbawienia wolności, oraz że istnieje związek przyczynowy między szkodą a niezgodnym z prawem działaniem w sytuacji, gdy z pism złożonych przez powoda wynikają okoliczności odmienne;

4. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie swobodnej oceny dowodów i pominięcie, że powód nie przyznał się do pierwszego z zarzucanych mu czynów tj. przestępstwa popełnionego na szkodę M. S. (3);

5. naruszenie art. 11 k.p.c. poprzez błędną ocenę zakresu związania Sądu w postępowaniu cywilnym ustaleniami Sądu dokonanymi w postępowaniu karnym, polegającą na uznaniu, że w niniejszej sprawie Sąd nie może oceniać rzetelności opinii sporządzonej przez pozwanych w postępowaniu karnym, gdyż wynika to wprost z wyroku karnego, podczas gdy w postępowaniu cywilnym Sąd związany jest tylko co do ustalonych w sentencji orzeczenia znamion przestępstwa, natomiast kwestia odpowiedzialności cywilnej biegłych stanowi domenę Sądu cywilnego i nie może stanowić przedmiotu związania orzeczeniem wydanym w sprawie karnej. Sąd cywilny może czynić własne ustalenia w zakresie okoliczności, które nie dotyczą popełnienia przestępstwa, mimo że pozostają w związku z przestępstwem. Ustalenia te mogą różnić się od tych, których dokonał sąd karny (wyrok SN z dnia 17 czerwca 2005 r., III CK 642/04, LEX nr 177207, oraz wyrok SN z dnia 6 marca 1974 r., II CR 46/74. OSP 1975, z. 3. poz. 63).

Wskazując na powyższe podstawy apelacji, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku częściowo poprzez zasądzenie solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwoty 230.804,00 złotych, w tym odsetki ustawowe od kwoty 200.000 złotych od dnia wniesienia powództwa oraz od kwoty 30.804,00 złotych od dnia rozszerzenia powództwa.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest uzasadniona.

Na wstępie wypada zgodzić się ze stanowiskiem, że co do zasady, biegły sądowy może ponosić odpowiedzialność cywilną wobec osób trzecich tak za szkodę majątkową na zasadach ogólnych (art. 415 k.c.), jak i za szkodę niemajątkową polegającą przykładowo na naruszeniu dóbr osobistych (art. 24 i 448 k.c.), spowodowaną wydaniem nierzetelnej opinii w postępowaniu sądowym (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja V CSK 479/14). Może się także zdarzyć, że biegły wykracza poza cel i niezbędny zakres zleconej mu opinii, wyrażając oceny, bądź używając sformułowań nieuzasadnionych przedmiotem i potrzebami tego postępowania sądowego i w ten sposób narusza dobra osobiste osoby, której dotyczą. W takiej sytuacji możliwość odpowiedzialności cywilnej biegłego wydaje się tym bardziej oczywista.

Należy jednak mieć na uwadze, że czym innym jest odpowiedzialność biegłego za końcowy efekt jego pracy, czyli opinii; a czym innym odpowiedzialność za wyrok oparty na tej opinii.

Jeżeli zatem powód upatruje swojej szkody majątkowej w tym, że prawomocnym wyrokiem karnym został zobowiązany do zapłaty na rzecz poszkodowanej kwot pieniężnych z tytułu zadośćuczynienia i zwrotu wydatków w postępowaniu karnym; zaś swojej krzywdy w tym, że został uznany winnym jednego z dwóch przypisanych mu czynów, w związku z czym wymierzono mu karę 5 lat pozbawienia wolności, którą odbywa w zakładzie karnym dla recydywistów penitencjarnych typu zamkniętego, to trzeba stwierdzić, że źródłem tak rozumianej przez niego szkody i krzywdy jest przede wszystkim skazujący wyrok karny, za którego treść pozwani biegli odpowiedzialności nie ponoszą.

Skazanie powoda było rezultatem określonej sekwencji wielu zdarzeń, w której istotną rolę odegrał nie tylko dowód z opinii biegłych, ale także inne dowody przeprowadzone w postępowaniu karnym, w tym zeznania pokrzywdzonych i pozostałych świadków, a przede wszystkim wnioski samego powoda o wydanie wyroku skazującego i wymierzenie mu kary bez przeprowadzenia postępowania dowodowego (art. 387 k.p.k.). W ten sposób powód dobrowolnie sam pozbawił się możliwości podważenia w postępowaniu karnym rzetelności i mocy dowodowej opinii biegłych, która – jego zdaniem – stanowi źródło wyrządzonej mu szkody majątkowej i krzywdy w postaci naruszenia jego dóbr osobistych.

W okolicznościach danej sprawy – zdaniem Sądu Apelacyjnego – pomiędzy wydaniem opinii a zdarzeniem, które bezpośrednio miało wyrządzić powodowi szkodę (czyli karnym wyrokiem skazującym) i samą szkodą zachodzi wprawdzie związek, jednak nie tego rodzaju, aby można było go określić mianem normalnego związku przyczynowego w rozumieniu art. 361 § 1 k.c.

Brak zaś normalnego (adekwatnego) związku przyczynowego powoduje, że nawet zakwalifikowanie określonego zachowania jako bezprawnego oraz ustalenie faktu poniesienia szkody nie może prowadzić do przyjęcia odpowiedzialności za szkodę.

Niezależnie od powyższego, należy zgodzić się z oceną Sądu Okręgowego, że w istocie rzeczy powód w niniejszym postępowaniu dążył do tego, aby podważyć ustalenia prawomocnego wyroku karnego, którym skazano go za popełnienie przestępstwa, na drodze postępowania o ochronę dóbr osobistych. Ocena ta wynikała z twierdzeń powoda, w których powoływał on szereg okoliczności mających w jego przekonaniu świadczyć o tym, że w sprawie karnej koronnym dowodem była nierzetelna opinia pozwanych i w konsekwencji Sąd niesłusznie uznał go winnym jednego z zarzucanych mu przestępstw. Powyższe twierdzenie wymagałoby weryfikacji w postępowaniu cywilnym całości materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie karnej, co nie jest jednak dopuszczalne w świetle unormowania art. 11 k.p.c., regulującego kwestie mocy wiążącej wyroku karnego w postępowaniu cywilnym. Postulowany skutek powód mógłby osiągnąć jedynie w toku procedury unormowanej w art. 540 i n. k.p.k. Gdyby zatem sąd cywilny ustalił, że powód nie dopuścił się przestępstwa, za które go skazano, to zostałby w efekcie częściowo wyłączony spod działania prawomocnego wyroku skazującego, z pominięciem procedury, która dotyczy wznowienia postępowania karnego. Tym samym doszłoby do naruszenia nie tylko art. 11 k.p.c., ale również art. 540 i n. k.p.k.

Nie jest dopuszczalna w polskim porządku prawnym sytuacja, w której równolegle funkcjonowałyby dwa sprzeczne ze sobą orzeczenia, a mianowicie sądu karnego, w którym prawomocnie przesądzono o tym, że powód popełnił przestępstwo i sądu cywilnego, które ten fakt zanegowałoby, udzielając mu ochrony w procesie o ochronę dóbr osobistych poprzez dyskwalifikację istotnego dowodu. Skoro zatem ocena sądu karnego miała charakter wiążący w niniejszym postępowaniu, to bezprzedmiotowe było prowadzenie postępowania dowodowego na okoliczności z nią sprzeczne.

Nadto, Sąd Apelacyjny zauważa, że art. 11 k.p.c. statuuje zasadę związania ustaleniami wyroku karnego ze skutkami erga omnes, co oznacza, że nikt nie może wykazywać, że wyrok skazujący, jako wadliwy, nie wiąże w zakresie swoich ustaleń. Takiego skutku (tzn. erga omnes) nie mają natomiast prawomocne orzeczenia wydane w sprawach cywilnych,

które zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c. co do zasady wiążą tylko strony i sąd, który je wydał, inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej.

Powoływany wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2015 r. (V CSK 479/14) dotyczył odpowiedzialności cywilnej biegłego sądowego za szkodę spowodowaną wydaniem nierzetelnej opinii w postępowaniu cywilnym. Dlatego też wyłożona w nim argumentacja prawna nie może znajdować bezpośredniego przełożenia w stanie faktycznym, w którym spór dotyczy opinii biegłego sądowego sporządzonej w postępowaniu karnym, zakończonym prawomocnym wyrokiem skazującym.

Mając powyższe na względzie, Sąd Apelacyjny oddalił apelację powoda, jako pozbawioną uzasadnionych podstaw, na mocy art. 385 k.p.c.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

(...)